

УДК 332.21
Власюк І. П.
студ. гр. Ю-117 ЗНТУ

ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ УДОСКОНАЛЕННЯ, ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

За період з 1991 до 2019 рік в Україні практично сформовано більшість інститутів публічної адміністрації, підпорядкованих політичній владі, які забезпечують дотримання та виконання закону, здійснюють інші публічно-управлінські функції. Зокрема, функціонують органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, а також запроваджено державну службу та службу в органах місцевого самоврядування.

Публічна адміністрація – це сукупність органів, які утворюються для здійснення (реалізації) публічної влади. В українському праві публічної владою визнається: влада народу як безпосереднє народовладдя; державна влада - законодавча, виконавча, судова; місцеве самоврядування.

Проте чинна публічна адміністрація в Україні не відповідає європейським стандартам, оскільки залишається неефективною, схильною до корупції, внутрішньо-суперечливою, надмірно централізованою, закритою від суспільства, громіздкою і відірваною від потреб людини, внаслідок чого замість спектру соціально-економічних реформ залишається однією з перешкод до швидких позитивних змін у суспільстві і державі. Про низьку ефективність органів публічного адміністрування свідчать: соціальні індикатори, у першу чергу- рівень безробіття й реальних доходів населення; неефективне управління державною власністю, у результаті чого величезний виробничий потенціал фактично не працює на державу; невинуватене втручання держави в діяльність суб'єктів ведення господарства, що гальмує розвиток підприємництва в Україні.

Основними причинами такого стану є: незавершеність трансформації Кабінету Міністрів України (Уряду) в орган політичного керівництва; неефективна організація діяльності міністерств; нераціональна система органів виконавчої влади на центральному рівні; неефективна організація

виконавчої влади на регіональному та місцевому рівнях; неефективне місцеве самоврядування та нераціональний адміністративно-територіальний устрій; неефективна публічна (державна та муніципальна) служба; відсутність паритетних засад у відносинах приватних осіб з органами публічної адміністрації.

Зрозуміло, що діяльність органів публічної адміністрації має ґрунтуватися на певних принципах. І. Коліушко та В. Тимошук виділяють наступні принципи діяльності публічної адміністрації: верховенства права як пріоритету прав та свобод людини і громадянина, гуманізму та справедливості в діяльності публічної адміністрації; законності як діяльності публічної адміністрації відповідно до повноважень і в порядку, визначених законом; відкритості як оприлюднення та доступності для громадян інформації про діяльність та рішення публічної адміністрації, а також надання публічної інформації на вимогу громадян; пропорційності як вимоги щодо обмеження рішень публічної адміністрації метою, якої необхідно досягти, умовами її досягнення, а також обов'язку публічної адміністрації зважати на наслідки своїх рішень, дій та бездіяльності; ефективності як обов'язку публічної адміністрації забезпечувати досягнення необхідних результатів у вирішенні покладених на неї завдань при оптимальному використанні публічних ресурсів; підконтрольності як обов'язкового внутрішнього та зовнішнього контролю за діяльністю публічної адміністрації, в тому числі судового; відповідальності як обов'язку публічної адміністрації нести юридичну відповідальність за прийняті рішення, дії та бездіяльність.

Органам публічного адміністрування, потрібні реформи які будуть ґрунтуватись саме на таких принципах: ієрархічність - підлеглисть по вертикалі; демократизм методів і стилю роботи - відтворює народовладдя в державному управлінні й передбачає встановлення глибоких і постійних взаємозалежностей між суспільством і державою як передумови формування демократичної системи управління, яка б базувалась на демократичних засадах її здійснення в інтересах усіх або переважної більшості громадян; професійна компетентність - функції та завдання публічної адміністрації мають виконувати належним чином професійно підготовлені фахівці; поєднання виборності і призначуваності; плановості - визначення певних конкретних спільних завдань, планів діяльності, виконання яких покладено саме на ці державні органи; науковість, що полягає в необхідності привести систему та механізми взаємодії складових елементів публічної адміністрації у відповідність до рівня розвитку суспільних відносин; взаємодія з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, населенням; організаційно-правова зв'язаність діяльності державних органів і посадових осіб.

Реформування публічної адміністрації в Україні має привести до таких результатів: ефективна система органів виконавчої влади; належний та оптимальний розподіл функцій між рівнями публічної адміністрації; раціональні та прозорі процедури формування державної політики із залученням громадськості та інших заінтересованих суб'єктів; ефективні правові механізми захисту прав та законних інтересів громадян у відносинах з органами публічної адміністрації; фінансово самодостатні громади, спроможні надавати необхідний обсяг публічних послуг; ефективна, професійна та політично-нейтральна публічна служба; мінімізація умов для корупції; ефективний контроль парламенту, місцевих рад, а також інститутів громадського суспільства за функціонуванням публічної адміністрації.